

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SPOZIERAMY ŻRENICAMI

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

ŻRENICA, w staropolszczyźnie mająca postać ŻRZENICA, powinna nam się kojarzyć ze spojrzaniem, ujrzeniem, wyjrzeniem i zajrzeniem. W odległej prasłowiańszczyźnie była to zapewne „zienica” (zenica), czyli forma utworzona od prasłowiańskiego czasownika *zъjati ‘otwierać się, rozwierać się, stać otworem’ – dzisiejsze: ziać. Na skutek skojarzeń z rodziną wyrazów związanych z patrzeniem i mających rdzeń -jrze- (-żre-), takich jak ujrzeć, dojrzeć, wyjrzeć, spojrzeć, spojrzenie itd., pierwotna „zienica” (czyli ‘ta, która zieje [rozwiera swą głębię]’) przekształciła się w żrzenicę, a następnie uprościła do ŻRENICY.